

Informácia

k zákonu č. 504/2009 Z. z. z 22. októbra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZDP“).

Tento zákon nadobúda účinnosť od 1. januára 2010, okrem § 50 ods. 1 písm. b) ZDP (čl. I bodu 40), ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2011.

Najdôležitejšie zmeny

Príjem zo závislej činnosti

Ustanovenie § 5 ods. 3 písm. b) ZDP je upravené tak, že zdanenie príjmu u zamestnanca nastane až v deň skutočnej výmeny zamestnaneckej opcie za akciu. Podľa doplneného prechodného ustanovenia § 52h ods. 1 ZDP ustanovenie § 5 ods. 3 písm. b) v znení účinnom od 1. 1. 2010 sa prvýkrát použije na zamestnaneckú opciu poskytnutú zamestnávateľom na nákup zamestnaneckej akcie po 31. decembri 2009.

Oslobodenie od dane z príjmov fyzickej osoby podľa § 5 ods. 7 ZDP

Rozširuje sa okruh príjmov oslobodených od dane o:

- finančný príspevok, ktorý môže zamestnávateľ poskytnúť na stravovanie podľa § 152 Zákonníka práce. Tento príspevok je oslobodený len vtedy, ak zamestnanec na základe lekárskeho potvrdenia od špecializovaného lekára zo zdravotných dôvodov nemôže využiť žiadny zo spôsobov stravovania zamestnancov zabezpečených zamestnávateľom.
- sumy poisťného a príspevkov na zahraničné poistenie, ktoré je povinný platiť zamestnávateľ za zamestnanca.
- náhrada za stratu na zárobku vyplatená zamestnancovi podľa osobitného predpisu, ktorá sa vypočíta z priemerného mesačného čistého zárobku tohto zamestnanca. Ide o tzv. svedočné vyplácané podľa § 72 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov. Ak sa na účely jej výpočtu nevychádza z priemerného mesačného čistého zárobku zamestnanca podľa osobitného predpisu (§ 134 ods. 9 Zákonníka práce v znení zákona č. 348/2007 Z.z.), potom takáto náhrada sa u zamestnanca zdaní podľa § 43 ods. 3 písm. m) novely ZDP zrážkovou daňou.

Daňový bonus

V poznámke pod čiarou k odkazu 123 bol uvedený neplatný zákon č. 90/1996 Z.z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov, ktorý sa nahradil novým zákonom č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov. Keďže s účinnosťou od

1. 2. 2008 sa v § 9 ods. 3 nového zákona č. 663/2007 Z.z. o minimálnej mzde už pri výške minimálnej mzdy nezohľadňuje zdravotný stav alebo vek daňovníka, odkaz 124 sa nahrádza odkazom 123 a poznámka pod čiarou k odkazu 124 sa vypúšťa. V súvislosti so zákonom č. 633/2007 Z.z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov sa upravili aj ustanovenia § 35 ods. 5 a § 37 ods. 2 ZDP a vypustili sa poznámky pod čiarou k odkazom 131a, 131b a 131c.

Preddavky na daň z príjmov zo závislej činnosti

S účinnosťou od 1.1.2010 sa mal zjednotiť termín odvodu preddavkov na daň (§ 35) a dane vyberanej zrážku (§ 43) z príjmov zo závislej činnosti z piatich dní na pätnásty deň každého mesiaca za predchádzajúci kalendárny mesiac. Zákomom č. 563/2009 o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa znenie ustanovenia § 35 ods. 6 ZDP upravuje do pôvodného znenia. Zamestnávateľ aj naďalej bude v roku 2010 odvádzať preddavky na daň najneskôr do piatich dní po dni výplaty, poukázania alebo pripísania zdaniteľnej mzdy zamestnancovi k dobru, ak správca dane na žiadosť zamestnávateľa, ktorý je platiteľom dane, neurčí inak.

Nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka a na manželku (manžela)

Dopĺňa sa nové ustanovenie § 52h ods. 13 ZDP, ktoré rieši, že za zdaňovacie obdobie roka 2010 na účely výpočtu nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka a na manželku (manžela) sa použije životné minimum vo výške 178,92 eura (t. j. životné minimum platné k 1. januáru 2009).

Ostatné príjmy

Upravuje sa spôsob výpočtu základu dane u fyzickej osoby – vkladateľa nepeňažného vkladu do základného imania obchodnej spoločnosti alebo družstva, ktorá o majetku neúčtuje. Tento daňovník v súlade s § 8 ods. 2 ZDP zahrnuje do základu dane (čiastkového základu dane) rozdiel medzi vyššou hodnotou nepeňažného vkladu započítanou na vklad spoločníka a hodnotou vkladaneho majetku, a to **v tom zdaňovacom období, v ktorom došlo k splateniu nepeňažného vkladu** alebo až do jeho úplného zahrnutia **postupne, najdlhšie počas siedmich bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období, najmenej vo výške jednej sedminy ročne počnúc zdaňovacím obdobím, v ktorom došlo k splateniu nepeňažného vkladu**. Ak počas tohto obdobia dôjde u vkladateľa nepeňažného vkladu k predaju alebo inému úbytku cenných papierov a obchodného podielu pod hodnotu nepeňažného vkladu započítaného na vklad spoločníka alebo u prijímateľa nepeňažného vkladu, dôjde k predaju alebo inému vyradeniu viac ako 50 % reálnej hodnoty hmotného majetku alebo nehmotného majetku nadobudnutého nepeňažným vkladom, je vkladateľ nepeňažného vkladu povinný zahrnúť celú zostávajúcu časť vykázaného rozdielu do základu dane v tom zdaňovacom období, v ktorom dôjde k vzniku niektorej z týchto skutočností, pričom pri vzniku týchto skutočností vkladateľ nepeňažného vkladu je povinný uplatniť postup podľa § 17b ods. 2 ZDP a prijímateľ nepeňažného vkladu je povinný uplatniť postup podľa § 17b ods. 7 ZDP. Hodnotou vkladaneho majetku je pri

- **majetku** s výnimkou majetku, pri ktorom príjmy z jeho predaja sú oslobodené od dane podľa § 9 ods. 1 písm. a) až e) a j) ZDP
 - cena majetku zistená podľa § 25 ods. 1 ZDP,
 - zostatková cena podľa § 25 ods. 3 ZDP, ak je vkladom majetok, ktorý bol obchodným majetkom podľa § 2 písm. m) ZDP,
 - úhrn cien obstarania cenných papierov a obchodného podielu,
- **individuálne vlozenej pohľadávke**, menovitá hodnota alebo obstarávacia cena pohľadávky,

- **zásobách**, ich obstarávacia cena alebo cena zásob, o ktoré bol vkladateľ nepeňažného vkladu povinný upraviť základ dane podľa § 17 ods. 8 písm. a) a c), ak zásoby boli obchodným majetkom podľa § 2 písm. m) ZDP.

Daňové priznanie fyzickej osoby

Daňovník, ktorý po skončení podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo prenájmu dodatočne príjme zdaniteľné príjmy súvisiace s týmito činnosťami alebo v súvislosti s týmito činnosťami dodatočne zaplatí výdavky, ktoré by boli uznané za daňové výdavky vynaložené na tieto činnosti, o tieto prijaté alebo zaplatené sumy v súlade s § 32 ods. 12 ZDP **zvýši príjmy alebo daňové výdavky za zdaňovacie obdobie, v ktorom skončil podnikanie alebo inú samostatnú zárobkovú činnosť alebo prenájom**. Ak daňovník podá daňové priznanie alebo dodatočné daňové priznanie za zdaňovacie obdobie, v ktorom skončil podnikanie alebo inú samostatnú zárobkovú činnosť alebo prenájom, len z tohto dôvodu, neuplatní sa sankčný postih podľa zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov. Ak je pre daňovníka výhodnejšie zahrnúť tieto prijaté alebo zaplatené sumy do základu dane za zdaňovacie obdobie, v ktorom takéto sumy prijal alebo zaplatil, uplatní tento výhodnejší postup. Rovnako postupuje aj daňovník, ktorý vráti príjmy, ktoré zahrnul do základu dane (čiastkového základu dane) z príjmov podľa § 6 až 8 ZDP v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach.

Postup úpravy základu dane pri prechode z evidencie podľa § 6 ods. 10 a 14 ZDP na účtovníctvo a naopak je upravený v § 51a ods. 3 až 7 ZDP tak, že daňovník, ktorý

- začne viesť daňovú evidenciu podľa § 6 ods. 14 ZDP (ďalej len „daňová evidencia“) bezprostredne po období, v ktorom účtoval v sústave jednoduchého účtovníctva (ďalej len „JÚ“) základ dane zvýši o zostatky vytvorených rezerv podľa § 20 ods. 9 písm. b), d) až f) ZDP **v zdaňovacom období, v ktorom došlo k tejto zmene, podľa stavu zisteného k začiatku zdaňovacieho obdobia, v ktorom začne viesť daňovú evidenciu podľa § 6 ods. 14 ZDP,**
- začne účtovať v sústave JÚ bezprostredne po období, v ktorom viedol daňovú evidenciu **základ dane neupravuje,**
- začne viesť daňovú evidenciu bezprostredne po období, v ktorom účtoval v sústave JÚ alebo v sústave podvojného účtovníctva (ďalej len „PÚ“, alebo uplatňoval výdavky percentom z úhrnu príjmov podľa § 6 ods. 10 ZDP (ďalej len „paušálne výdavky“) ak v účtovných obdobiach zaúčtoval opravnú položku k nadobudnutému majetku podľa osobitného predpisu, zahrnuje do daňových výdavkov alebo príjmov túto opravnú položku v súlade s účtovnými predpismi aj počas vedenia daňovej evidencie,
- začal účtovať v sústave PÚ po období, v ktorom uplatňoval paušálne výdavky a naopak, upraví základ dane podľa § 17 ods. 8 písm. b) alebo písm. c) ZDP **v zdaňovacom období, v ktorom došlo k tejto zmene**. Úpravu základu dane tento daňovník vykoná **zo zisteného stavu jednotlivých položiek k začiatku zdaňovacieho obdobia, v ktorom začne účtovať v sústave PÚ alebo v ktorom začne uplatňovať paušálne výdavky,**
- začne uplatňovať paušálne výdavky bezprostredne po období, v ktorom účtoval v sústave JÚ, základ dane zvýši o zostatky vytvorených rezerv podľa § 20 ods. 9 písm. b), d) až f) ZDP **v zdaňovacom období, v ktorom došlo k tejto zmene, podľa stavu zisteného k začiatku zdaňovacieho obdobia,** v ktorom začne uplatňovať paušálne výdavky,
- začne uplatňovať paušálne výdavky bezprostredne po období, v ktorom účtoval v sústave JÚ alebo v sústave PÚ, ak v účtovných obdobiach zaúčtoval opravnú položku k nadobudnutému majetku podľa osobitného predpisu, vedie túto opravnú položku len evidenčne, pričom počas uplatňovania paušálnych výdavkov ovplyvňuje táto opravná položka len výšku príjmov, pričom počas uplatňovania paušálnych výdavkov daňovník

nemôže prerušiť a ani predĺžiť dobu zahrňovania tejto opravnej položky do daňových výdavkov alebo príjmov.

V súlade s prechodným ustanovením § 52h ods. 3 ZDP uvedený postup sa použije **pri podávaní daňového priznania po 1. januári 2010 za zdaňovacie obdobie končiace v roku 2009.**

Zdaňovacie obdobie pri započítaní pohľadávok a záväzkov pri zlúčení alebo splynutí

Rozdiel zo vzájomného započítania pohľadávok a záväzkov pri zlúčení alebo splynutí obchodných spoločností alebo družstiev účtovaný na účet nerozdelený zisk alebo neuhradená strata minulých rokov sa zahrnie do základu dane v zdaňovacom období, ktoré začína rozhodným dňom v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov (§ 17 ods. 10 ZDP).

Postup úpravy základu dane (§ 17a až § 17e) pri realizácii podnikových kombinácií je v novoupravenom § 17 ods. 11:

- **predaj/kúpa podniku alebo jeho časti**
Na vyčíslenie základu dane pri kúpe podniku alebo jeho časti sa použije ocenenie majetku v reálnych hodnotách (postup podľa § 17a, ak ide o daňovníka, ktorý účtuje v sústave jednoduchého účtovníctva, daňovníka, ktorý vedie evidenciu podľa § 6 ods. 10, 11 alebo 14 a daňovníka účtujúceho v sústave podvojného účtovníctva).
- **nepeňažný vklad**
- **zlúčenie, splynutie, rozdelenie obchodných spoločností alebo družstiev**
Pri nepeňažnom vklade a zlúčení, splynutí a rozdelení obchodných spoločností sa umožňuje oceniť majetok reálnou hodnotou alebo pôvodnými cenami. V závislosti od zvoleného spôsobu ocenenia takto nadobudnutého majetku sa upravuje daňové vysporiadanie rezerv, opravných položiek, výpočet daňových odpisov, zahrňovanie alebo nezahrňovanie goodwillu alebo záporného goodwillu do základu dane, zahrňovanie alebo nezahrňovanie oceňovacích rozdielov pri nepeňažnom vklade a oceňovacích rozdielov pri zlúčení, splynutí alebo rozdelení obchodných spoločností do základu dane.

V nadväznosti na zmenu oceňovania majetku nadobudnutého nepeňažným vkladom /§ 17b, 17d) ZDP/ nastala **úprava vymedzenia vstupnej ceny** v § 25 ods. 1 písm. a), f) a g) ZDP.

Tvorba opravných položiek k pohľadávkam

Tvorba opravných položiek k pohľadávkam pri ktorých je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí podľa § 20 ods. 14 ZDP bude uznaná za daňový výdavok do výšky stanoveného percenta z menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva **v závislosti od počtu dní**, ktoré uplynuli od splatnosti pohľadávky, čím sa zabezpečuje súlad s úpravou v § 20 ods. 4 ZDP. Upravené ustanovenie v znení účinnom od 1.1.2010 sa použije na pohľadávky vzniknuté po 31. 12.2009, pričom ak sa daňovník rozhodne, môže ho použiť aj na pohľadávky vzniknuté do 31.12.2009 (§ 52h ods. 7 ZDP).

Výdavky na reklamné predmety

Pri uplatnení výdavkov na reklamné predmety podľa § 21 ods. 1 písm. h) ZDP bola vypustená podmienka ich označenia obchodným menom alebo ochrannou známkou poskytovateľa, čím sa zjednotila definícia reklamných predmetov so zákonom č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

Predĺženie lehoty na odpočet daňovej straty

Daňovníkovi sa vzhľadom na zavedené úpravy základu dane umožňuje vykázanú daňovú stratu odpočítať v období siedmich zdaňovacích období, lehota na odpočet daňovej straty od základu dane sa predĺžuje z piatich na sedem rokov. Ustanovenie v znení od 1.1.2010 sa na základe prechodného ustanovenia § 52h ods. 9 použije na daňové straty vykázané po 31.12.2009, tzn. daňové straty vykázané do 31.12.2009 bude daňovník odpočítavať počas piatich zdaňovacích období, až stratu vykázanú za zdaňovacie obdobie, ktoré končí v r. 2010 môže daňovník umorovať počas siedmich zdaňovacích období.

Lehoty na podávanie daňového priznania

Daňovníkovi, ktorý je povinný podať daňové priznanie po uplynutí zdaňovacieho obdobia v lehote podľa § 49 ods. 2 ZDP, sa v súlade s § 49 ods. 3 ZDP na základe

- **oznámenia** podaného príslušnému správcovi dane do uplynutia lehoty na podanie daňového priznania, predĺžuje táto lehota **najviac o tri celé kalendárne mesiace** s výnimkou daňovníka v konkurze alebo v likvidácii. V oznámení daňovník uvedie novú lehodu, ktorou je koniec kalendárneho mesiaca, v ktorej podá daňové priznanie a v tejto novej lehote je aj daň splatná,
- **oznámenia** podaného príslušnému správcovi dane do uplynutia lehoty na podanie daňového priznania, predĺžuje táto lehota **najviac o šesť celých kalendárnych mesiacov**, ak súčasťou jeho príjmov sú príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí s výnimkou daňovníka v konkurze alebo v likvidácii. Daňovník v oznámení uvedie túto skutočnosť a novú lehodu, ktorou je koniec kalendárneho mesiaca, v ktorej podá daňové priznanie a v tejto novej lehote je aj daň splatná, pričom ak v podanom daňovom priznaní daňovník neuvedie príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí, správca dane uplatní postup podľa osobitného predpisu,
- **žiadosti** daňovníka v konkurze alebo v likvidácii podanej najneskôr 15 dní pred uplynutím lehoty na podanie daňového priznania o predĺženie tejto lehoty môže správcom dane rozhodnutím predĺžiť lehodu na podanie daňového priznania, **najviac o tri kalendárne mesiace**, pričom proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania sa nemožno odvolať.

Ustanovenie § 49 ods. 3 ZDP v znení účinnom od 1. januára 2010 sa môže použiť **po prvýkrát pri podávaní daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby za zdaňovacie obdobie končiace najskôr 31. decembra 2009 a pri podávaní daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby až za zdaňovacie obdobie končiace najskôr 31. decembra 2010.**

Daňová asignácia

- v dôsledku úpravy ustanovenia § 50 ods. 1 písm. b) ZDP sa u daňovníkov, ktorí sú právnickými osobami ustanovuje, že okrem podielu zaplatenej dane musia aj darovať prijímateľom (prijímateľovi) finančné prostriedky v sume zodpovedajúcej ustanovenému percentu zaplatenej dane. Ak právnická osoba túto podmienku nesplní, podiel zaplatenej dane poukazovaný správcom dane sa znižuje,
- pre daňovníkov, ktorí sú právnickými osobami, sa zavádza postupné znižovanie poukazovaného podielu zaplatenej dane,
- podiel zaplatenej dane sa môže použiť na podporu a rozvoj telesnej kultúry,
- prijatý podiel zaplatenej dane prijímateľ môže poskytnúť aj inej právnickej osobe, pričom ale prijímateľ zodpovedá za to, že tieto finančné prostriedky táto iná právnická osoba použije na ustanovené účely,

- prijímateľa podielu zaplatenej dane, ktorý v ustanovenej lehote nezverejní presnú špecifikáciu prijatého podielu zaplatenej dane v Obchodnom vestníku Notárska komora SR nezaradí do zoznamu prijímateľov na obdobie **jedného roka** nasledujúceho po roku, v ktorom došlo k nesplneniu tejto povinnosti.

Vydalo: Daňové riaditeľstvo SR Banská Bystrica, odbor metodiky daní, január 2010